

Kendelse

afsagt den 22. oktober 2024

Sag nr. 2024-03238

[Klager]

mod

TV 2

[Klager] ved advokat Nikolaj Kjær har klaget til Pressenævnet over udsendelsen *"Den bitre smag af Michelin: Frygten for fyring og den sorte liste"*, som blev bragt af TV 2 den 13. september 2023 på TV 2 og platformen TV 2 PLAY, idet virksomheden mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har navnlig klaget over TV 2s brug af skjulte optagelser, og at udsendelsen indeholder ukorrekte oplysninger.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede udsendelse

TV 2 bragte den 13. september 2023 udsendelsen *"Den bitre smag af Michelin: Frygten for fyring og den sorte liste"* på TV 2 og platformen TV 2 PLAY. Udsendelsen, som er anden episode i dokumentarserien *"Den bitre smag af Michelin"*, varer ca. 45 minutter og er fortsat tilgængelig på platformen TV 2 PLAY med følgende omtale:

"En lang række vidnesbyrd og skjult kamera afslører udnyttelse af ulønnede praktikanter og udenlandske arbejdere på nogle af landets fineste restauranter."

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 00:13-02:01]

Der vises skjulte optagelser foretaget af TV 2s muldvarp, journalist [Muldvarpen], som går mod indgangen til restaurant [Klager]. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. [Muldvarpen] tager fat i håndtaget på døren og vinker herefter til en medarbejder inde i restauranten, som åbner døren. Medarbejderens ansigt er sløret:

”[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Hej. Undskyld, jeg søger job. Må jeg give jer mit cv?

Medarbejderen (på engelsk med dansk undertekstning): Ja.

[[Muldvarpen] bliver lukket ind hos [Klager]. Tæt ved døråbningen står [Ejer A], som er medejer af [Klager]]

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Hej. Hvad hedder du?

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): [Muldvarpen].

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Jeg hedder [Ejer A]. Har du nogen erfaring?

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Lidt fra Mexico. Der kommer jeg fra.

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): [Ejer B] er vores HR-chef. Sig til ham, at du søger job.

[[Muldvarpen] går ned ad en trappe. På den skjulte optagelse kan der ses ind i et rum, hvor der står en medarbejder, hvis ansigt er sløret. [Muldvarpen] går videre og ind til et rum, hvor [Ejer B] sidder og taler med en medarbejder, hvis ansigt også er sløret. [Ejer B] får øje på [Muldvarpen]. [Muldvarpen] går ud af rummet igen]

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Jeg kan vente her.

Undskyld.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Vent her.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Selvfølgelig. Undskyld.”

Der klippes til en skjult optagelse af [Muldvarpen], som har en jobsamtale med [Ejer B]:

”[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Så du har dansk pas?

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Ja.

[Ejer B]: Og du taler dansk.

[Muldvarpen]: Ja, jeg taler dansk.

[Ejer B]: Du leder efter et fuldtidsjob, ikke?

[Muldvarpen]: Ja, ja, helst. Men jeg ved ikke, om I har det?

[Ejer B]: Ja, det har vi. Vi leder efter nogen, der godt kan arbejde fuldtid hos os.

[Muldvarpen]: Okay. Super. Skal jeg tage sort tøj på? Jeg har sorte bukser og sorte...

[Ejer B]: Ja, og en sort top.”

Der klippes til skjulte optagelser af [Muldvarpen], der klæder om på et toilet og herefter servicerer på restauranten. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”*Speak, voiceover:* [Muldvarpen] forsøger i dag at få job på en Michelin-restaurant. Hendes erfaring med branchen går 15 år tilbage til et fritidsjob på en pizza-bar i Mexico. Hvad hun ikke fortæller til jobsamtalen er, at hun til daglig er undersøgende journalist.”

Der klippes videre i de skjulte optagelser fra kameraet, der sidder på [Muldvarpen]. Kameraet følger [Muldvarpen], og der bliver derfor filmet op i luften, ned i jorden og på væggen hos [Klager]:

”[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Må jeg tage jeres tallerkener?

Speak, voiceover: Og at TV 2 har hyret hende til at gå undercover for at afdække de ansattes arbejdsforhold.”

[Tidskode 11:00-11:50]

Der vises optagelser af facaden på restaurant [Klager]:

”Speak, voiceover: Vi er tilbage på [Klager], hvor vores journalist er gået undercover.

Speak, voiceover fortsat, mens der vises skjulte optagelser inde fra [Klager]: Det er et af de steder, som mange kilder har peget på som problematisk. Her er udenlandsk arbejdskraft med til at drive en stor del af restauranten. [Kilden] har været ansat som tjener og senere som restaurantmanager. Hendes motiv til at stå frem er især behandlingen af hendes udenlandske kollegaer.”

Der vises interviewoptagelser af [Kilden], som er tidligere restaurantmanager hos [Klager]:

”[Kilden]: De har taget de her folk og lovet dem et bedre liv, både for dem og deres familie. Og det er bare vigtigt, at de ved, hvordan de er blevet behandlet.”

Der klippes til optagelser af en gade om aftenen, hvor en mand går rundt. Herefter filmes tæt på manden nedenfra:

”Speak, voiceover: Vi har talt med 15 tidligere ansatte fra [Klager], men de færreste tør stå frem med navn og ansigt.”

[Tidskode 12:10-13:40]

Der vises skjulte optagelser inde fra [Klager], hvor der ses medarbejdere, der arbejder. Medarbejderens ansigter er sløret:

”Speak, voiceover: Restauranten har siden 2016 haft 75 udlændinge, primært folk fra Thailand, ansat på en arbejds- og opholdstilladelse. Det betyder, at udlændingenes ophold i landet er afhængig af, at de har job på restauranten.

Speak, voiceover fortsat, mens der vises optagelser af [Muldvarpen]: Vores journalist [Muldvarpen] starter sin oplæring med en introduktion til, hvordan man håndterer gæsterne og præsenterer vinene.”

Der klippes til skjulte optagelser fra oplæringen af medarbejderne hos [Klager], som [Muldvarpen] deltager i:

”[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Ét bord til hver. I skal fandeme stå op. Vi laver service.

Speak, voiceover: Det er de to ejere, [Ejer A] og [Ejer B], også kaldet [Ejer B], som står for oplæringen.

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Hvis jeg kommer med en gæst, så skal du fandeme gøre ligesom mig. Du skal ikke stå og glo. Okay? Lugt til vinen, når du præsenterer vinen. Den her vin er fra Østrig. Sig det.

Medarbejderne i kor (på engelsk med dansk undertekstning): Den her vin er fra Østrig.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Den er fra Kamptal. Du skal sige: ”Kamptal er en times kørsel fra Wien”.

[Ejer A]: Kan du ikke bare slappe en lille smule af, for ellers så når jeg simpelthen ikke...

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Præsentationen af vinen.”

Der klippes til optagelser af [Klager]s facade, herunder et rødt skilt med skriften ”MICHELIN 2022”. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. Der klippes herefter til optagelser af [Muldvarpen], der står uden for [Klager] og taler til kameraet:

”*[Muldvarpen]:* Altså det er jo helt tydeligt, hvilke chefer, der er en eller anden sådan underlig dynamik mellem dem. Den ene skælder lidt den anden ud.”

[Tidskode 14:01-14:57]

Der vises skjulte optagelser af [Muldvarpen], der serverer på [Klager]:

”*Speak, voiceover:* Igen og igen finder [Muldvarpen] sig i en ophedet diskussion mellem de to ejere og de ansatte.”

Der klippes herefter til skjulte optagelser, hvor der filmes tæt på [Ejer A]s arm, der står ved en skærm:

”*[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning):* Pisseirriterende.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Nej, du er irriterende.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Jeg kan skrive det ned...

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Stop. Jeg har lige vist dig det.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Jeg vil taste nummer to.

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Det er nummer to.

[Ejer A] (på engelsk med dansk undertekstning): Hold kæft. Du skal slet ikke... Suppe, salat, fisk, gul karry.

[Ejer A]: Du skal ikke komme op og ændre.

Medarbejder med sløret stemme: Nej, det gør jeg heller ikke.

[Muldvarpen]: Det er i systemet, hvor der står yellow curry før...

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Jeg ordner det senere. Gå ud. Lad mig tale med [Ejer A]. Gå ud.”

[Tidskode 15:20-16:55]

Der vises skjulte optagelser inde fra [Klager], hvor en gruppe medarbejdere ses. Deres ansigter er sløret:

”Speak, voiceover: Efter [Muldvarpen] har været ansat i en lille uge begynder hun at få en mistanke om, at der er forskel på vilkårene for dem fra Thailand og de andre ansatte.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der taler ind i kameraet:

”[Muldvarpen]: Mine tre thai kollegaer, de er altid de første, der møder på arbejde ca. kl. 14. Og så tager de hjem efter mig.”

Der klippes til optagelser af et vagtskema. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Da [Muldvarpen] ser nærmere på vagtplanen, kan hun se, at der ikke er et sluttidspunkt for de thailandske ansattes vagter. I stedet står der et ”X”.”

Der klippes tilbage til skjulte optagelser inde fra [Klager]:

”Speak, voiceover: Hun spørger en thailandsk kollega, hvor længe hun plejer at arbejde.

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): [Ejer B] sagde, at hvis han hyrede mig... ”Du skal blive indtil arbejdet er udført”. Men de betaler ikke ekstra.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Men du får vel en god løn?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Nej. Ikke god.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Hvor mange timer arbejder du hver dag? Møder du klokken to hver dag?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Ja, hver dag.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Hver dag?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Og slutter klokken to. Sommetider møder jeg klokken 12.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Så du arbejder 12-14 timer. Altid?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Altid.”

Der klippes til næroptagelser af en ret med rødbeder, som bliver tilberedt:

”Speak, voiceover: Ifølge kollegaen arbejder hun seks dage om ugen, 60-80 timer. Hun fortæller, hun får løn for 37 timer, plus en ekstra dag, men at hun ikke får noget for det daglige overarbejde.”

[Tidskode 18:10-20:15]

Der vises interviewoptagelser af [Kilden]:

”[Kilden]: Vi var der næsten altid indtil klokken halv et-et. Nogle gange to. Nogle gange tre.”

Der klippes til skjulte optagelser inde fra [Klager] af medarbejdere og [Muldvarpen], som arbejder:

”*Speak, voiceover*: [Muldvarpen] vælger ofte, ligesom [Kilden], at blive efter hendes vagt slutter for at hjælpe sine thailandske kollegaer.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der står uden for [Klager], hvor det er mørkt, og hun taler ind til kameraet:

”[Muldvarpen]: Det er ikke fordi, man er tvunget til at blive, men man føler sig lidt presset, og man vil ikke være den dårlige kollega, der bare tager hjem, mens alle de andre så skal blive længere.”

Der klippes til optagelser af [Klager]s facade. Det er lyst uden for, og flere personer går forbi på gaden:

”*Speak, voiceover*: En dag spørger hun ejeren, om hun skal blive og hjælpe eller gå hjem, som hun skal ifølge vagtplanen.”

Der klippes til skjulte optagelser af [Muldvarpen], der taler med [Ejer B]:

”[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Når min vagt var slut, var mine kollegaer ikke færdige. Der var måske stadig én gæst, eller vi skulle forberede den næste dag.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Mit svar til dig er, at når du har overarbejde, så bliver du aflønnet i drikkepenge. For det er det, du tjener ekstra. Det har intet med mig at gøre. Men du har lov til at gå. Du behøver ikke at blive.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Det har jeg det skidt med.

[Ejer B] (på engelsk med dansk undertekstning): Det behøver du ikke. Jeg har ikke råd til, at mange bliver her om aftenen. 20 mennesker. Så ville du se en masse gæster i restauranten, men hvorfor taber [Klager] penge? Fordi vi betaler overarbejde til alle. Det har vi ikke råd til.”

Der klippes til skjulte optagelser inde fra [Klager] af [Muldvarpen], der arbejder. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”*Speak, voiceover*: [Muldvarpen] får at vide, at hun skal følge vagtplanen og gå hjem.

[*Muldvarpen*] (på engelsk med dansk undertekstning): [Ejer B] sagde, jeg skulle gå hjem. ”Gå hjem”.

Speak, voiceover: Hvis hun alligevel bliver og hjælper til, så får hun ingen overarbejdsbetaling. Det er altså praksis, at det er thailænderne, der skal lukke restauranten.”

[Tidskode 27:33-28:48]

Der vises optagelser af [Kilden], der går på gaden, hvor det er mørkt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”*Speak, voiceover*: Tidligere ansatte fra [Klager] fortæller os, at det er svært at melde sig syg.”

Der klippes til interviewoptagelser af [Kilden]:

”[*Kilden*]: Hvis jeg skulle ringe og sige, at jeg var syg, så ville jeg få at vide, jamen hvor syg er du. Fordi måske kan du bare komme ind og bare stå og pudse glas og bestik.”

Der klippes til optagelser af [Kilden], der pudser bestik. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. Der klippes herefter til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager]. Den tidligere ansatte optræder anonymt med det fiktive navn ”ICE”:

””*ICE*” (på engelsk med dansk undertekstning): Hvis jeg var syg, sagde han, at jeg var nødt til at gå på arbejde. Jeg forsøgte at fortælle ejeren om det. De var iskolde: ”Det er fint. Nu er du her”. ”Du skal arbejde hårdt. Ellers må du tilbage til Thailand”.”

Der klippes til optagelser af et af en række dokumenter, som ligger på et bord:

”*Speak, voiceover*: Vi er kommet i besiddelse af flere e-mails fra ejerne af [Klager] til de ansatte, hvor de bliver truet med forskellige former for straf.

[Der vises nærbillede af et af de dokumenter, der ligger på bordet, hvor der står:

”[...] Whenever there are any complaints you will be responsible for it 100 percent. I will deduct it from your salary. If the guest want his money back we will use the tip money to cover his loss. [...]]”

Speak, voiceover fortsat: Hvis der for eksempel er klager, vil de blive trukket i lønnen. Og hvis gæsten vil have pengene tilbage, vil de blive trukket i drikkepenge. I andre mails lyder det, at medarbejdere også er ansvarlige for omsætningen i restauranten. Hvis forretningen kører dårligt, vil alle ansatte blive trukket i løn.”

[Tidskode 35:01-37:08]

Der vises næroptagelser af en ret, som bliver tilberedt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Frygten for, hvad der sker, hvis man siger fra, er også til at mærke hos medarbejderne på [Klager]s restauranter.”

Der klippes til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager]. Den tidligere ansatte optræder anonymt med det fiktive navn ”KAY”:

”KAY” (på engelsk med dansk undertekstning): Hvis vi ikke adlyder dem og gør, som de siger, må vi tage tilbage til Thailand.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der tilbereder mad. Der ses en stor flamme fra en pande. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. Der vises herefter næroptagelser af en ret, som bliver tilberedt. Der klippes herefter til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager], som optræder anonymt:

”Den tidligere ansatte (på engelsk med dansk undertekstning): Der er ikke mange steder, som kan skaffe et visum til os. Undtagen [Klager]. Så vi forsøger at holde os til dem. Vi klager ikke over noget. Vi vil ikke fyres og sendes tilbage til vores hjemland.”

Der klippes til skjulte optagelser inde fra [Klager] af en medarbejder, som servicerer for gæster, der også er sløret:

”Speak, voiceover: I mails bliver de ansatte truet med firing.
[Der vises et stykke papir på en tallerken, hvor der står: ”If the same person makes the same silly mistake more than one time, your job could be terminated. Silly mistakes: Forget rice, give wrong meat, give meat for vegetarian order, call customers to pick up the food later although it is not busy...”]
Speak, voiceover fortsat: Her skriver ejeren [Ejer B] for eksempel, at hvis de laver den samme dumme fejl mere end en gang, så kan de blive fyret.”

Der klippes til interviewoptagelser af en tidligere kok hos [Klager], som optræder anonymt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Kokken her har fået mange af den slags mails.
Interviewer (på engelsk med dansk undertekstning): Kan du læse højt for os?
Den tidligere kok (på engelsk med dansk undertekstning): ”Hvis du ved, du er det svageste led, skal du forbedre din indsats så hurtigt som muligt. Vi har ikke plads til svage led i vores restaurant længere. Hvis du ikke accepterer det, skal du sige op så hurtigt som muligt”. Jeg blev deprimeret. Ikke sådan vred. Mere ked af det og deprimeret, når vi modtog sådan nogle e-mails eller ordrer. Jeg har en følelse af, at de ejer mig. At de er mine herrer.”

Der vises optagelser fra gaden, hvor det er mørkt. Der vises interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager], som optræder anonymt:

”Den tidligere ansatte (på engelsk med dansk undertekstning): Når jeg vågner, vil jeg bare gerne dø. Hvorfor lever jeg? Hvorfor skal jeg gå ud og tjene penge for at leve et ulykkeligt liv? Sådan har jeg det.”

[Tidskode 40:17-41:23]

Der klippes til en sort skærm, hvor der står følgende med hvid tekst:

”Ejerne af [Klager], [Ejer A] og [Ejer B] har ikke ønsket at stille op til interview med TV 2 Dokumentar.

I en længere skriftlig korrespondance med TV 2 skriver [Ejer A], at de ikke laver vagtplaner over 48 timer, men han forholder sig ikke til, at der står X i vagtplanerne for thailænderne.

I en mail skriver han, at [Klager] har udbetalt overarbejde til de medarbejdere, der har bedt om det, og at medarbejderne fik lønstigninger og ekstra fridage.

TV 2 har ikke haft mulighed for at verificere, om medarbejderne har afholdt fridagene, da [Klager] ikke har ønsket at sende timesedler til TV 2.”

Herefter vises følgende tekst:

”I en anden mail skriver han, at han klart kan afvise, at de ikke betaler for de udenlandske medarbejders overarbejde. Som dokumentation fremsender han en række anonymiserede lønsedler.

Lønsedlerne viser, at flere medarbejdere, ud over deres løn for en 37 timers arbejdsuge, får et ekstra beløb i de 2 måneder [Muldvarpen] var ansat.

Lønsedlerne specificerer ikke, hvad ekstrabeløbet skulle dække. Beløbet er af en størrelse, der kan svare til den ekstra 6. ugentlige arbejdsdag, som den thailandske ansatte selv fortalte [Muldvarpen], hun fik ekstra løn for, men beløbet svarer på ingen måde til overarbejdsbetaling for ugentlige arbejdstimer på over 60 timer.

Forelagt dette faktisk skriver [Ejer A] i sin seneste mail, at [Klager] i juni 2023 har udbetalt ekstra bonus til nogle af de thailandske ansatte, og han vedlægger udbetalingen. Han skriver bonussen er betaling, fordi de hjalp dem igennem august og september 2022, som var de måneder [Muldvarpen] var på restauranten.

TV 2 forelagde kritikken for restauranten i april 2023.”

Der vises afslutningsvis følgende tekst:

”I forhold til mailen, hvor en række ansatte bliver truet på deres job, hvis de laver den samme fejl to gange, så skriver [Ejer A], at den var skrevet en sen nattetime, og var et vink med en vognstang til en af de ansatte om ikke at lave numre igen.

Han afviser, at der er en hård tone på [Klager], og han mener i øvrigt, at al kritikken er forudindtaget.”

[Klager] ved advokat Nikolaj Kjær klagede den 20. november 2023 til TV 2, som den 17. februar 2024 afviste klagen. [Klager]s klage over TV 2s afvisning er modtaget i Pressenævnet den 27. februar 2024.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Korrekt information og kildekritik

[Klager] har anført, at udsendelsen indeholder særdeles krænkende, udokumenterede og agtelsesforringende oplysninger, og at TV 2 ikke har udvist kildekritik.

[Klager] har bemærket, at TV 2 – inden udsendelsen blev offentliggjort – er fremkommet med beskyldninger, som ifølge TV 2 angiveligt var blevet dokumenteret af muldvarpen. Et af forholdene var blandt andet, at TV 2 påstod at have dokumentation for, at de ansatte arbejdede andre steder, end de måtte i henhold til deres opholdstilladelse.

TV 2s journalist, [Journalisten], rettede i forbindelse med ovenstående henvendelse til [Ejer A] for at få hans kommentarer hertil. [Ejer A] bad [Journalisten] om at fremsende ham dokumentation herfor. Samtidig gjorde [Ejer A] det klart, at det var ham, der fremadrettet skulle være den primære kontaktperson for [Klager] over for TV 2. På trods af denne tydelige instruktion valgte [Journalisten] imidlertid at kontakte [Ejer B]. [Ejer A] fik herefter aktindsigt hos Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) og kunne derefter – over for TV 2 – fremvise, at TV 2s undersøgende journalist havde fremkommet med falske oplysninger. På denne baggrund valgte TV 2 ikke at bringe dette forhold i dokumentaren. Den eneste årsag til, at TV 2 ikke medtog forholdet om arbejdstilladelse var således, at [Ejer A] havde fremvist uanfægtelig dokumentation, der kunne modbevise TV 2s undersøgende journalists påstand.

- ”Taget de her folk”

[Klager] har anført, at tidligere restaurantmanager [Kilden]s udtalelse er ukorrekt.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

”De har taget de her folk og lovet dem et bedre liv, både for dem og deres familie, og det er bare vigtigt, at de ved hvordan de er blevet behandlet.”

Der er flere punkter ved ovenstående udtalelse, der er dybt kritisabelt. For det første har [Klager] ikke ”taget folk”, og for det andet får udtalelsen seeren til at tro, at [Klager] har givet de ansatte et dårligere liv, end hvor de kom fra. Hertil skal det bemærkes, at de ansatte naturligvis kan opsige deres arbejde, såfremt de – i deres møde med [Klager] – er blevet udsat for omstændigheder, der giver dem en dårligere tilværelse end tidligere.

[Kilden]s kommentar tendenserer til at være inkriminerende, når hun påstår, at [Klager] ”tager folk”. TV 2 har pligt til at frasortere usaglige og komplet udokumenterede påstande, uagtet at der tale om en dokumentar. TV 2 har imidlertid valgt at bringe ovenstående udtalelse, idet den understøtter TV 2s diskurs om at få [Klager] til at fremstå i et så dårligt lys som muligt.

[Klager] har i øvrigt bemærket, at TV 2s speaker [tidskode 11:45] udtaler:

”Vi har talt med 15 tidligere ansatte fra [Klager], men de færreste tør stå frem med navn og ansigt.”

Det er åbenbart, at det ikke er tilfældigt, at TV 2s speaker vælger at bruge ordet ”tør”. Udtalelsen insinuerer, at [Klager] kunne finde på at ty til vold eller andre grove sanktioner. Dette er komplet udokumenteret og ukorrekt.

- Vagtplaner

[Klager] har anført, at TV 2 har udeladt oplysningen om, at ”X” alene står foran de ledende medarbejderes vagtplaner, typisk chefkokke eller andre ansatte, der har gjort sig fortjent til dette. ”X” giver medarbejderne valgfrihed til selv at bestemme deres vagtplan. Det er derfor attraktivt at have et ”X” i vagtplanen.

Speakereren udtaler i udsendelsen [tidskode 15:20], at TV 2s muldvarp, [Muldvarpen], har fået mistanke om, at der er forskel på vilkårene for dem fra Thailand og de andre ansatte. I forlængelse heraf udtaler muldvarpen [tidskode 15:40]:

”Mine tre thailandske kollegaer er altid de første, der møder på arbejdet, ca. kl. 14, og så tager de hjem efter mig.”

For det første har muldvarpen været ansat i ”en lille uge”, hvorfor det er ejendommeligt, at hun netop vælger at sige ”altid”, da hun ingen forudsætninger har for at vide dette.

[Klager] har bemærket, at SIRI efter udsendelsen anmodede alle ansatte i [Klager] om at fremsende vagtplaner og lønsedler for en flerårig periode. SIRI har gennemgået disse nøgternt, men har desuagtet ikke fundet én eneste uoverensstemmelse mellem lønsedlerne og vagtplanerne. TV 2 har således videregivet forkerte oplysninger om restauranten, der har væsentlig negativ værdi for restaurantens omdømme.

I forhold til TV 2s synspunkt om, at ”vagtplaner og lønsedler jo ikke dokumenterer, hvor mange ekstra timer medarbejderne de facto har arbejdet” har [Klager] bemærket, at [Klager] har meget svært ved at identificere, hvorledes det ellers er muligt at dokumentere, hvor mange ekstra timer medarbejderne de facto arbejder. Muldvarpens korte tid hos [Klager] dokumenterer på ingen måde, hvor meget de ansatte de facto har arbejdet. Alligevel tillægger TV 2 få udtalelser højere bevismæssig værdi end reelle vagtplaner og lønsedler, som [Klager] har fremlagt over for TV 2. Herudover skal det bemærkes, at muldvarpen altid blev bedt om at overholde sin vagtplan.

- Arbejdsdage

[Klager] har anført, at tidligere restaurantmanager [Kilden]s udtalelse er ukorrekt.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

”Vi var der nærmest altid indtil kl. halv et, et, nogle gange to, nogle gange tre.”

Ovenstående er ikke en korrekt udlægning af de faktuelle omstændigheder. Som det ligeledes er oplyst til TV 2, har de ansatte mulighed for at blive efter arbejde og nyde et glas vin og noget mad. Dette er en ordning, som mange ansatte har benyttet sig af. Ordningen har endda været så attraktiv, at det har medført klager fra omkringliggende naboer, idet de ansatte har festet og inviteret venner over. I den forbindelse har [Klager] henvist til en naboklage.

I naboklagen fremgår det, at personalet igen fester og larmer. [Ejer A] sendte naboklagen videre til [Kilden], idet det netop var hende, der igen festede og larmede. Ovenstående udtalelse er således komplet usaglig og udokumenteret. TV 2 er blevet forevist naboklagen, men har imidlertid – som følge af den fastlagte diskurs – ikke valgt at inddrage dette i udsendelsen.

[Klager] lukker kl. 23.30 og har sidste bordbestilling kl. 20.00, hvorfor de ansatte naturligvis ikke er nødsaget til at blive på arbejdet frem til kl. 02.00 hver dag. De få gange, det imidlertid er nødvendigt på baggrund af særlige omstændigheder, modtager de ansatte naturligvis overarbejdsbetaling herfor. Dette har [Klager] ligeledes dokumenteret over for TV 2.

[Klager] har opfordret TV 2 til at fremlægge dokumentation for, at de ansatte arbejder frem til klokken to eller tre om natten. Idet TV 2 ikke har oplyst, hvem deres kilder er, er det umuligt for [Klager] at fremlægge de konkrete lønsedler og vagtplaner eller i øvrigt kommentere på forholdet.

I udsendelsen [tidskode 16:05] har muldvarpen en dialog med en thailandsk ansat. Hele vejen igennem optagelsen stiller muldvarpen ledende spørgsmål, såsom ”so you work 12-14 hours, always?”. [Klager] har hertil bemærket, at de thailandske ansatte ikke arbejder 12-14 timer dagligt.

TV 2 er blevet oplyst ovenstående, men har desuagtet valgt at vise ovenstående dialog mellem muldvarpen og en ansat, idet det netop bestyrker TV 2s diskurs om at få [Klager] til at fremstå værst muligt.

- Sygemelding

[Klager] har anført, at oplysningen om, at ansatte ikke har mulighed for at melde sig syge, som fremsættes af [Kilden] og ”ICE”, er ukorrekt og komplet udokumenteret.

- Hjemsendelse

[Klager] har anført, at det er ukorrekt, at [Klager] truer de ansatte med at blive sendt hjem til Thailand.

Det er imidlertid korrekt, at [Klager] oplyser, at man kan blive fyret, såfremt man laver fejl gentagne gange. Dette adskiller sig dog ikke fra en hvilken som helst anden arbejdsplads, hvorfor oplysningerne ikke har relevans for nærværende fremstilling ud over, at det stiller [Klager] i et dårligt lys.

- Udbetaling af bonus

[Klager] har anført, at det er ukorrekt, at [Klager] først udbetalte bonus til sine medarbejdere efter, at TV 2 havde henvendt sig. TV 2 får det således til at fremstå som om, at [Klager] ikke havde tænkt sig at udbetale bonus, hvis det ikke havde været for TV 2s intervention.

I den forbindelse har [Klager] henvist til, at [Klager] har fremsendt dokumentation herfor til TV 2, der påviser, at de ansatte fik udbetalt bonus i årene forinden. TV 2 har imidlertid ikke valgt at fjerne teksten om, at [Klager] først udbetalte bonus efter TV 2s henvendelse.

Det er korrekt angivet i udsendelsen, at der var mere overarbejde end normalt i august 2022. Det er dog ikke sandt, at de ansatte ikke modtog betaling herfor. Overarbejdet for perioden skyldtes, der var ansat et nyt servicehold, som skulle oplæres. De ansatte, som i denne tid var nødsaget til at arbejde overtid, blev også kompenseret for dette ud over betaling for ekstraarbejdet. Flere af medarbejderne fik bonus, afspadsering og lønforhøjelser, hvilket TV 2 har undladt at inddrage.

I udsendelsen interviewer TV 2 en af [Klager]s medarbejdere, som fortæller, at hun ikke har modtaget bonus i juni 2022. Dette skyldes, at den pågældende medarbejder først påbegyndte sit arbejde i juli 2022, hvorfor hun naturligvis ikke endnu havde krav på en bonus. Dette burde TV 2 være bekendt med eller som minimum have undersøgt, inden de fremsatte denne anklage. Dette understøtter [Klager]s opfattelse af, at TV 2 ikke har været interesseret i at indhente dokumentation med henblik på at sikre en sandfærdig fremstilling af [Klager].

TV 2s primære anklage mod [Klager] er, at [Klager] udnytter deres udenlandske medarbejdere. TV 2 angiver, at [Klager] presser deres udenlandske medarbejdere til at arbejde overtid uden at modtage tilstrækkelig kompensation for dette arbejde. Overstående bestrides, og det påpeges, at denne påstand er udokumenteret. Det må desuden tillægges betydning, at TV 2 har undladt at inddrage [Klager]s dokumentation for det modsatte, da denne ikke stemmer overens med den diskurs, som TV 2 ønsker at fremme.

- Udsagn om selvmordstanker

[Klager] har anført, at TV 2 har medtaget en tidligere ansats udtalelse, som skaber et generelt indtryk af, at de ansatte bliver behandlet så dårligt, at de hellere vil dø end at arbejde på [Klager], hvilket naturligvis ikke er tilfældet.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

”When I wake up I just wanna die, Why am I living? Why do I have to go out there and make money to live an unhappy life.”

Udtalelsen er naturligvis dybt tragisk, men vedkommendes sindstilstand har imidlertid ikke noget med [Klager] at gøre, hvorfor det er særdeles upassende, absurd og forkasteligt at skabe en korrelation mellem vedkommendes sindstilstand og [Klager] som arbejdsplads.

TV 2s argument om, at udtalelsen er relevant at bringe, da den kommer fra en tidligere ansat, der relaterer sig til vedkommendes oplevelse af [Klager] som arbejdsplads, kan på ingen måde anses som et legitimt argument. Mistrivsel og depressionslignende sindstilstande kan – desværre – opstå på alle arbejdspladser uanset stilling, løn og arbejdsvilkår.

- Underlægningsmusik

[Klager] har anført, at anvendelsen af dystre underlægningsmusik underbygger TV 2s agenda om at få [Klager] til at fremstå så ubehagelig som mulig, hvilket på ingen måde kan anses som værende rimeligt.

I den forbindelse har [Klager] henvist til, at TV 2 indleder udsendelsen med en skjult optagelse, som er filmet af muldvarpen. Muldvarpen besøger [Klager] med henblik på at søge arbejde. Da muldvarpen går ned af trapperne for at møde HR-chefen, [Ejer B], indsætter TV 2 en dystre og mørk baslyd, der alene er indsat for at insinuere, at [Klager] er et ubehageligt sted at være.

Den dystre lyd forsætter og forstærkes, imens muldvarpen er til møde hos [Ejer B], og frem til tidspunktet, hvor speakeren tager over.

Anvendelsen af negativt-ladet underlægningsmusik kan på ingen måde anses som foreneligt med god presseskik i forbindelse med en – angivelig – objektiv dokumentar. Både [Ejer A] og [Ejer B] er særdeles venlige og imødekommende, hvorfor TV 2s dystre underlægningsmusik er fuldstændig malplaceret. Det er således tydeligt allerede fra de første minutter af udsendelsen, at TV 2 har en åbenbar diskurs og agenda om at få [Klager] til at fremstå i et så dårligt lys som muligt.

Musik er et ekstremt effektivt filmisk virkemiddel, og den dystre underlægningsmusik kan på ingen måde anses for at udgøre en objektiv fremstilling. Seerne bliver således farvet fra episodens begyndelse, og det bestrides, at underlægningsmusikken ligger inden for TV 2s redigeringsret som anført af TV 2. TV 2 har et stort etisk ansvar henset til sin betydelige magtposition.

Skjulte optagelser

[Klager] har anført, at TV 2 har anvendt skjult kamera i en situation, hvor der var en intern uenighed mellem [Ejer B] og [Ejer A].

TV 2s muldvarp går ind i et lille lokale, hvor [Ejer A] og [Ejer B] står og har en intern samtale. Det er åbenbart, at muldvarpen alene går derind, fordi [Ejer A] og [Ejer B] er midt i en diskussion. Muldvarpen vælger at forstyrre samtalen, hvilket åbenlyst er gjort med henblik på at få en modreaktion, der understøtter TV 2s diskurs. Det lykkedes muldvarpen at få [Ejer B] til at sige ”get out, let me talk to [Ejer A]”.

Ovenstående scene er en intern diskussion mellem to ledere, der ubestridt er den danske befolkning komplet uvedkommende. Det er utopi at forestille sig, at andre virksomhedsledere

ikke støder på udfordringer i stressede situationer, som afstedkommer en mindre diskussion. Der er således på ingen måde tale om atypisk adfærd, der retfærdiggør at blive filmet og udstillet til offentligt skue på nationalt tv.

Det er åbenlyst, at muldvarpen forsøger at skabe en reaktion fra enten [Ejer A] eller [Ejer B] ved at være anmassende på et tidspunkt, hvor det er tydeligt for enhver, at de er irritable over, at teknikken driller. Scenen er komplet irrelevant og kunne ske på en hvilken som helst arbejdsplads. Det er således op til TV 2 at dokumentere, at den samfundsmæssige interesse klart overstiger [Ejer A]s og [Ejer B]s krav på beskyttelse.

[Ejer B] og [Ejer A] er som det altoverskyggende udgangspunkt berettiget til at kunne have meningsudvekslinger i deres egen restaurant uden at blive udstillet til offentligheden. En intern diskussion mellem to restaurantejere kan på ingen måde anses for at have en samfundsmæssig interesse. På denne baggrund gøres det gældende, at TV 2 har overtrådt de presseetiske regler punkt B.7.

I udsendelsen [tidskode 13:20] bliver der vist et klip, hvor [Ejer A] udtaler ”kan du ikke bare slappe en lille smule af?”. Samtalen er mellem [Ejer A] og HR-chef [Ejer B]. Den foregår således intern blandt ledelsen, hvorfor fremvisningen af dette ingen berettigelse har. Det er alene medtaget for at fremme diskursen om at sætte [Klager] i et så dårligt lys som overhovedet muligt.

Herefter [tidskode 13:30] kommenterer muldvarpen ovenstående, idet hun udtaler:

”Det er helt tydeligt, at der er en underlig dynamik mellem begge chefer. Den ene skælder lidt den anden ud.”

Ovenstående kommentar har ingen relevans for offentligheden, idet det er et internt anliggende. Samtidig skal det understreges, at der sjældent er kontroverser mellem [Ejer B] og [Ejer A], hvorfor klippet er taget ude af sammenhæng med det faktiske virkelighedsbillede.

Det må anses som særdeles usagligt og formålsløst, at TV 2 vælger at bringe optagelser af interne uenigheder mellem [Ejer B] og [Ejer A]. Det må endvidere anses som en særlig skærpende omstændighed, at optagelserne er taget på et privat område, hvor man – med rette – må kunne forvente, at ens udtalelser og ageren ikke er til skue for hele den danske befolkning.

Sletning – punkt B.8

[Klager] har anført, at TV 2 har afvist at fjerne alt indhold om [Klager] i udsendelsen.

Afslutningsvis har [Klager] bemærket, at det er åbenbart, at TV 2 alene har fremlagt oplysninger, der underbygger titlen for udsendelsen ”*Den bitre smag af Michelin*”. På baggrund heraf undlader TV 2 at fortælle om en lang række tiltag, som [Klager] har

implementeret for at hjælpe sine udenlandske medarbejdere godt fra start. Dette omfatter blandt andet, at [Klager] finder lejligheder til de ansatte at bo i, samt at [Klager] har gjort flere af de thailandske ansatte til medejere. Blandt medejerne er blandt andet ansatte, som har haft "X" i deres vagtskema, hvilket netop understøtter den nævnte oplysning om, at det er særdeles attraktivt at have et "X" i vagtskemaet, idet det netop giver den ansatte mulighed for at selv at planlægge sine vagter.

Udsendelsen afsluttes med rulletekster, hvor nogle af [Klager]s bemærkninger fremgår. Her ses det imidlertid dog udeladt, at [Klager] har oplyst TV 2, at flere af vidnerne er blevet bortvist fra restauranten som følge af utilbørlig opførsel eller tyveri fra arbejdspladsen. TV 2 valgte således ikke at oplyse, at flere af de ansatte – som var anonyme – er tidligere ansatte, som er blevet bortvist fra [Klager] som følge af en række inkriminerende årsager, herunder at stjæle fra kassen. Det var desuden først efter [Klager]s intensive anmodning, at TV 2 gik med til at bortredigere en forklaring fra en ansat, idet vedkommende var blevet bortvist på baggrund af krænkende og seksuel adfærd.

I rulleteksterne fremgår det, at de ansatte fik en stor del af overskuddet i juni 2023, men at denne udbetaling først skete efter, at TV 2 havde henvendt sig i april 2023. Dette forhold er faktisk forkert og udokumenteret. Alle ansatte på OD-ordningen fik deres bonus i juni måned i forbindelse med, at årsregnskabet var færdiggjort. Det gjorde de ansatte også i 2022, hvilket således var lang tid før, at TV 2 havde rettet henvendelse.

[Klager] er oprigtigt rystet over TV 2s manglende vilje til at inddrage de oplysninger, som [Klager] fremkom med undervejs. Det fremstår åbenlyst for [Klager], at TV 2s mission ikke har været at skabe et nuanceret billede af arbejdsmiljøet. Titlen "*Den bitre smag af Michelin*" understreger netop den journalistiske tilgang og diskurs, som har været intentionen bag udsendelsen.

2.2 TV 2s synspunkter

Korrekt information og kildekritik

TV 2 har indledningsvis oplyst, at udsendelsen er produceret af TV 2s interne dokumentarredaktion. Udsendelserne "*Den bitre smag af Michelin – del 1 og 2*" handler om arbejdsforholdene for de ansatte i "fine dining"-restaurationsbranchen. Udsendelserne bygger på en omfattende research udarbejdet af TV 2, herunder bestående af over 70 kildeudsagn fra nuværende og tidligere ansatte i fine dining-branchen. Kilderne fortæller samstemmende, at arbejdsforholdene og arbejdskulturen i fine dining-branchen er kritisable. [Klager] er en af de restauranter, som en række kilder (15 i alt) har fortalt kritisable historier om.

I forhold til [Klager] er hovedkritikpunkterne:

- De udenlandske ansatte arbejder mange timer hver uge (60-80 timer); de arbejder mere end deres kontrakter tilsiger og også mere, end de må ifølge EU-lovgivning.
- De udenlandske arbejdere får ikke – tilstrækkelig – merbetaling for overarbejdet.

- Ansatte fortæller, at de føler sig presset til at tage på arbejde, selv om de er syge.
- Interne mails sendt fra [Ejer B] til flere udenlandske ansatte, hvor der blandt andet står, at de ansatte bliver trukket i løn, hvis de modtager klager, eller hvis restauranten ikke opnår tilstrækkelige indtægter, og at man risikerer fyring, hvis man laver (mindre) fejl.

TV 2 har bestridt [Klager]s udlægning af faktum. Redaktionen har i forbindelse med udsendelsen efterprøvet kritikken rettet mod [Klager] på sædvanlig vis og har i den forbindelse udført sædvanlig kildekritik.

Redaktionen rettede første gang kontakt til [Klager] i april 2023, dvs. ca. fem måneder før udsendelsen blev publiceret. Derefter fulgte en langvarig korrespondance mellem redaktionen og [Ejer A].

Det er korrekt, at TV 2 i forbindelse med sin research blev opmærksomme på, at thailandske kokke, som var blevet ansat til [Klager]s Michelin-restaurant, også arbejdede på restaurantkædens øvrige restauranter. Ifølge reglerne er det sådan, at kommer man til Danmark på et ”specialiseret visum”, så må man kun arbejde på selve Michelin-restauranten. Dette forhold forelagde TV 2 – i overensstemmelse med sædvanlig praksis – for [Klager]. [Klager] oplyste herefter til TV 2, at [Klager] har en særlig aftale med SIRI (den relevante myndighed), der gør, at deres medarbejdere kan arbejde på flere restauranter, selv om reglerne siger noget andet. TV 2 rettede herefter kontakt til SIRI, og det viste sig, at SIRI ved en fejl havde udstedt visum, så det fremstod som om, at medarbejderne kunne arbejde på flere restauranter end selve Michelin-restauranten. Eftersom det var SIRI, der havde lavet en fejl i udstedelsen af visum, valgte TV 2 ikke at publicere dette forhold i udsendelsen, da kritikken mod [Klager] var uberettiget.

[Ejer A] og [Ejer B] er begge medejere af [Klager]. Da et af kritikpunkterne specifikt omhandlede [Ejer B] personligt, henvendte TV 2s journalist sig også til ham for at forelægge den specifikke kritik og give ham mulighed for at komme med en anden forklaring end [Ejer A], som han tydeligvis ofte er uenig med. Det er sædvanligt og grundigt journalistisk arbejde. I dette tilfælde handlede det om mails, som [Ejer B] havde sendt til medarbejderne, hvor han truede dem med at blive trukket i løn, drikkepenge og fyring osv., hvis de eksempelvis kom til at servere forkerte ting for gæsterne.

I klagen anføres flere eksempler på forhold, som TV 2 ikke har medtaget i udsendelsen. Hertil har TV 2 bemærket, at TV 2 – som alle andre medier – har en vid redigeringsret, og det er TV 2s opfattelse, at det ligger inden for TV 2s redigeringsret at undlade udokumenterede oplysninger, såsom at [Klager] har gjort thailandske ansatte til medejere.

- ”Taget de her folk”

TV 2 har anført, at udtalelsen fra [Kilden] klart fremstår som hendes vurdering af faktum, og publicering heraf strider ikke mod de presseetiske regler.

Udtalelsen fremstår således klart som [Kilden]s vurdering på baggrund af hendes tidligere oplevelser som tjener og restaurantmanager på [Klager]. Det fremstår klart, at udtalelsen ”de har taget de her mennesker” ikke skal forstås bogstaveligt således, at [Klager] skulle have importeret de thailandske ansatte med magt og mod deres vilje. Det er der heller ikke øvrige oplysninger i dokumentaren, der indikerer.

- Vagtplaner

TV 2 har anført, at det ikke er korrekt som angivet i klagen, at TV 2 tidligere har fået oplyst, at ”X” alene står foran de ledende medarbejdere, typisk chefkokke, eller andre ansatte, der har gjort sig fortjent til dette. ”X” giver medarbejderne valgfrihed til selv at bestemme deres vagtplan”.

[Ejer A] har netop på trods af flere opfordringer ikke forklaret TV 2, hvad ”X”erne i vagtplanerne betyder. TV 2 har henvist eksempelvis til mail af 7. juni 2023 fra TV 2 til [Klager]. TV 2 har talt med flere kilder, der over for TV 2 har bekræftet, at ”X” i vagtplaner betyder, at vedkommende skal arbejde fra ”åbent” til ”luk”. I perioden, hvor TV 2s journalist var ansat, arbejdede de udenlandske ansatte typisk seks dage om ugen omkring 12 timer om dagen. Tidligere ansatte bekræfter over for TV 2 det samme mønster for de udenlandske ansatte.

TV 2 har oplyst, at TV 2 af gode grunde ikke har efterprøvet påstanden om, hvordan SIRI skulle have forholdt sig til vagtplaner med et ”X”. Derudover bemærkes, at vagtplaner og lønsedler ikke dokumenterer, hvor mange ekstra timer medarbejderne de facto har arbejdet.

- Arbejdsdage

TV 2 har anført, at både nuværende og tidligere ansatte har fortalt TV 2 om lange arbejdsdage til efter kl. 01. TV 2 har ingen grund til at betvivle [Kilden]s eller de øvrige kilders udsagn.

TV 2 har på sædvanlig vis forelagt udsagnet for [Klager]. Naboklagen dokumenter ikke, at der ikke var lange arbejdsdage.

Som det fremgår af udsendelsen, fortæller den ene af de udenlandske ansatte, at hun som regel går hjem kl. 02 om natten. De gange, TV 2s muldvarp blev på restauranten sammen med thailænderne, var mellem kl. 01 og 02, inden de var færdige med arbejdet, og de holdt bestemt ikke fest.

Desuden medvirker to anonyme kilder (tidligere ansatte), der begge bekræfter de samme sene arbejdstider. Endelig bekræfter yderligere kilder, som TV 2 har været i kontakt med, det samme.

- Sygemelding

TV 2 har anført, at udtalelserne går igen hos flere uafhængige kilder. TV 2 har ingen grund til at betvivle kildernes troværdighed. Udtalelserne er forelagt [Klager] på sædvanlig vis.

- Hjemsendelse

TV 2 har anført, at kilder har fortalt TV 2, at de bliver truet med fyring, såfremt de gentager visse fejl, for eksempel at glemme at servere ris. TV 2 har fået udleveret mails fra de ansatte, der dokumenterer kildernes forklaringer. TV 2 har i øvrigt ingen grund til at betvivle kildernes troværdighed.

- Udbetaling af bonus

TV 2 har anført, at det ikke er korrekt, at TV 2 i udsendelsen interviewer en af [Klager]s medarbejdere, som fortæller, at hun ikke har modtaget bonus i juni 2022. Der indgår ikke et sådant interview i udsendelsen.

TV 2 har gennem lang tid forsøgt via [Ejer A] at modtage dokumentation for overarbejdsbetaling for de ansatte i perioden august og september 2022. [Klager] har ikke sendt TV 2 dokumentationen, men kom i stedet med udokumenteret forklaring, som TV 2 loyalt viderebragte i slutningen af udsendelsen.

I en af de mange mails, som TV 2 og [Ejer A] har udvekslet, har han afvist, at [Klager] ikke betaler for de udenlandske medarbejders overarbejde. Som dokumentation sendte han en række anonymiserede lønsedler, hvor beløbene svarer til en seks dages arbejdsuge, men ikke en arbejdsuge på over 60 timer. Forelagt det faktum skrev [Ejer A] i endnu en mail, at [Klager] i juni 2023 udbetalte en bonus for ekstra arbejde for august og september 2022, som var de måneder, hvor TV 2s muldvarp var ansat. Bonussen, der blev udbetalt i juni 2023, var altså en kompensation for overarbejde ti måneder tidligere.

TV 2 valgte loyalt at medtage denne forklaring i slutningen af udsendelsen, men fandt det ligeledes relevant at fortælle, hvornår TV 2 kontaktede [Klager].

- Udsagn om selvmordstanker

TV 2 har anført, at udtalelsen "when I wake up I just wanna die, why am I living? Why do I have to go out there and make money to live an unhappy life" naturligvis er relevant for TV 2 at bringe, da den kommer fra en tidligere ansat på [Klager] og relaterer sig til vedkommendes oplevelse af [Klager] som arbejdsplads.

- Underlægningsmusik

TV 2 har anført, at TV 2s valg af underlægningsmusik [tidskode 00:55-01:34] ligger klart inden for TV 2 redigeringsret og er ikke i strid med god presseskik.

Skjulte optagelser

Det er TV 2s opfattelse, at publiceringen af de skjulte optagelser ikke er i strid med de presseetiske regler.

Det er ikke et internt anliggende, at to ledere skændes højlydt i påhør af det øvrige personale. Ledelsens ageren bærer kulturen og tonen på en arbejdsplads, og det er derfor ikke hverken usagligt eller formålsløst at bringe optagelsen.

På baggrund af flere kildeudsagn besluttede TV 2 at forsøge at dokumentere forholdene. Efter nøje overvejelse valgte TV 2 at benytte metoden skjult kamera, fordi TV 2 vurderede, at der var tale om et emne af væsentlig samfundsmæssig interesse, og at forholdene ikke kunne dokumenteres på anden vis. Optagelserne med skjult kamera blev foretaget af en af TV 2s journalister, [Muldvarpen], der søgte og fik job på [Klager]. Optagelserne blev foretaget i perioden 9. august 2022 til 26. september 2022. TV 2s optagelser med skjult kamera bekræftede overordnet de udsagn, som kilderne havde fortalt til TV 2.

TV 2 henvendte sig første gang skriftligt til [Klager] i begyndelsen af maj 2023. I mail af 8. maj 2023 beskrev TV 2s journalist første gang skriftligt kritikpunkterne for [Klager]. Derefter fulgte en langvarig korrespondance med [Ejer A].

[Klager] er blevet forelagt alle oplysninger og har fået tilbud om at stille op til interview, men afslog. TV 2 har loyalt bragt hovedpunkterne fra [Klager]s svar på kritikpunkterne i slutningen af udsendelsen [tidskode 40:30].

Eksemplet med skænderiet i køkkenet er ikke et privat rum, som TV 2s muldvarp gik ind i. Hun og de andre ansatte kom hele tiden i køkkenet i forbindelse med service i restauranten. Skænderiet er blot et enkelt eksempel ud af mange i den periode, hvor TV 2s muldvarp var der, hvor ejerne både skændtes indbyrdes foran medarbejderne eller skældte medarbejderne ud.

TV 2 har valgt at publicere dette klip for at vise tonen og kulturen fra ejerne i restauranten, som flere af de ansatte taler ind i, og som blandt andet var medvirkende til, at de havde svært ved at sige fra. Det er således ikke et internt anliggende, at to ledere skændes højtlydt i påhør af det øvrige personale.

Sletning – punkt B.8

TV 2 har afvist at fjerne alt indhold om [Klager] i udsendelsen.

Samlet set har TV 2 bestridt, at der er tale om diskurs fra TV 2s side. Det er TV 2s opfattelse, at omtalen i udsendelsen af [Klager] er berettiget og ligger inden for rammerne af de presseetiske regler og lovgivningen i øvrigt.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

God presseskik

Korrekt information og kildekritik

[Klager] har klaget over, at udsendelsen indeholder særdeles krænkende, udokumenterede og agtelsesforringende oplysninger, og at TV 2 ikke har udvist kildekritik.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkt A.1 og A.2.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede. Citater og meningstilkendegivelser må imidlertid ikke bringes i en form, så det forvansker det fremførte synspunkt.

Pressenævnet finder som udgangspunkt ikke grundlag for at kritisere anvendelsen af anonyme kilder generelt. Kilders ønske om ikke at ville lægge navn til udtalelser eller udleveret materiale bør imidlertid give et medie anledning til at være særlig opmærksom på at kontrollere rigtigheden af udtalelser eller materiale fra den anonyme kilde.

I udsendelsen medvirker en række tidligere medarbejdere hos [Klager], som har været ansat som henholdsvis restaurantmanager, tjener og kok. En af de tidligere medarbejdere optræder med sit fulde navn i udsendelsen, og de øvrige medarbejdere, som alle er udenlandske, optræder anonymt i udsendelsen. De udtaler sig om deres individuelle oplevelser med arbejdsforholdene hos [Klager].

I forhold til TV 2s kildevalg finder Pressenævnet, at kilderne har udtalt sig kritisk over for [Klager]. Nævnet finder, at dette gav TV 2 anledning til at være særligt opmærksom på at kontrollere grundlaget og rigtigheden af kildernes oplysninger, da kilderne kunne være farvet af personlig interesse og skadevoldende hensigt.

Det fremgår imidlertid klart af udsendelsen, hvilken relation kilderne har haft til [Klager], at de er kritiske over for ejerne af [Klager], og at deres udtalelser derved kan være farvet af personlig interesse.

Det forhold, at der indgår kilder, som er tidligere medarbejdere hos [Klager], gav TV 2 anledning til at udvise agtpågivenhed over for deres udtalelser, men er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at fastslå, at god presseskik er tilsidesat. TV 2 gør således i udsendelsen opmærksom på, at kilderne til oplysningerne er tidligere medarbejdere, således at seerne har mulighed for at vurdere troværdigheden.

På denne baggrund finder Pressenævnet ikke grundlag for at fastslå, at TV 2 ikke har udvist den fornødne kildekritik og kritiserer derfor ikke TV 2s kildevalg.

[Klager] har klaget over følgende udsagn, som fremgår af udsendelsen:

- *"Taget de her folk"*

[Klager] har klaget over, at tidligere restaurantmanager [Kilden]s udtalelse er ukorrekt.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

"De har taget de her folk og lovet dem et bedre liv, både for dem og deres familie, og det er bare vigtigt, at de ved hvordan de er blevet behandlet."

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 11:00-11:41]

Der vises optagelser af facaden på restaurant [Klager]:

"Speak, voiceover: Vi er tilbage på [Klager], hvor vores journalist er gået undercover.

Speak, voiceover fortsat, mens der vises skjulte optagelser inde fra [Klager]: Det er et af de steder, som mange kilder har peget på som problematisk. Her er udenlandsk arbejdskraft med til at drive en stor del af restauranten. [Kilden] har været ansat som tjener og senere som restaurantmanager. Hendes motiv til at stå frem er især behandlingen af hendes udenlandske kollegaer."

Der vises interviewoptagelser af [Kilden], som er tidligere restaurantmanager hos [Klager]:

"[Kilden]: De har taget de her folk og lovet dem et bedre liv, både for dem og deres familie. Og det er bare vigtigt, at de ved, hvordan de er blevet behandlet."

Pressenævnet finder, at udsagnet om, at [Klager] "har taget de her folk og lovet dem et bedre liv" klart fremstår som [Kilden]s vurdering af [Klager]s brug af udenlandsk arbejdskraft og arbejdsvilkårene for disse ansatte, og at udsagnet ikke kan anses for at indeholde en beskyldning om en fysisk og tvangsmæssig ansættelse af udenlandske medarbejdere. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe udsagnet.

- *Vagtplaner*

[Klager] har klaget over, at TV 2 har udeladt oplysningen om, at "X" alene står foran de ledende medarbejders vagtplaner, typisk chefkokke eller andre ansatte, der har gjort sig fortjent til dette. "X" giver medarbejderne valgfrihed til selv at bestemme deres vagtplan. Det er derfor attraktivt at have et "X" i vagtplanen.

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 15:20-16:55]

Der vises skjulte optagelser inde fra [Klager], hvor en gruppe medarbejder ses. Der ansigter er sløret:

”Speak, voiceover: Efter [Muldvarpen] har været ansat i en lille uge begynder hun at få en mistanke om, at der er forskel på vilkårene for dem fra Thailand og de andre ansatte.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der taler ind i kameraet:

”[Muldvarpen]: Mine tre thai kollegaer, de er altid de første, der møder på arbejde ca. kl. 14. Og så tager de hjem efter mig.”

Der klippes til optagelser af et vagtskema. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Da [Muldvarpen] ser nærmere på vagtplanen, kan hun se, at der ikke er et sluttidspunkt for de thailandske ansattes vagter. I stedet står der et ”X”.”

Der klippes tilbage til skjulte optagelser inde fra [Klager]:

”Speak, voiceover: Hun spørger en thailandsk kollega, hvor længe hun plejer at arbejde.

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): [Ejer B] sagde, at hvis han hyrede mig... ”Du skal blive indtil arbejdet er udført”. Men de betaler ikke ekstra.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Men du får vel en god løn?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Nej. Ikke god.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Hvor mange timer arbejder du hver dag? Møder du klokken to hver dag?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Ja, hver dag.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Hver dag?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Og slutter klokken to. Sommetider møder jeg klokken 12.

[Muldvarpen] (på engelsk med dansk undertekstning): Så du arbejder 12-14 timer. Altid?

Medarbejder med sløret stemme (på engelsk med dansk undertekstning): Altid.”

Der klippes til næroptagelser af en ret med rødbeder, som bliver tilberedt:

”Speak, voiceover: Ifølge kollegaen arbejder hun seks dage om ugen, 60-80 timer. Hun fortæller, hun får løn for 37 timer, plus en ekstra dag, men at hun ikke får noget for det daglige overarbejde.”

TV 2 har over for Pressenævnet anført, at det ikke er korrekt som angivet i klagen, at TV 2 tidligere har fået oplyst, at ”X” alene står foran de ledende medarbejdere, typisk chefkokke, eller andre ansatte, der har gjort sig fortjent til dette. ”X” giver medarbejderne valgfrihed til selv at bestemme deres vagtplan”.

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at TV 2 forud for offentliggørelsen af udsendelsen forelagde en række oplysninger for [Klager], herunder via mail af 7. juni 2023, hvoraf fremgår, at TV 2 har set vagtplaner, hvor medarbejdere er vagtsat ni timer pr. dag, seks dage om ugen, at der er en række vagtplaner, hvor der blot fremgår et ”X” ud for de udenlandske medarbejdere, hvilket ifølge dem selv betyder en arbejdsdag på minimum 12 timer, og at en af de udenlandske medarbejdere på de skjulte optagelser fortæller, at vedkommende arbejder fra kl. 12 eller 14 hver dag, og at vedkommende arbejder 12-14 timer hver dag. Nævnet lægger endvidere til grund, at TV 2 ikke forud for offentliggørelsen af udsendelsen modtog svar herpå fra [Klager].

Nævnet lægger herudover til grund, at [Klager]s synspunkt om, at [Klager] ikke udarbejder vagtplaner over 48 timer, er gengivet i udsendelsen, ligesom TV 2 i udsendelsen har oplyst, at [Klager] ikke har forholdt sig til, at der står ”X” i vagtplanerne for de thailandske medarbejdere.

På baggrund af ovenstående finder Pressenævnet ikke grundlag for at udtale kritik af TV 2 for at udelade [Klager]s efterfølgende oplysning om årsagen de angivne ”X”er i medarbejdernes vagtplaner.

- Arbejdsdage

[Klager] har klaget over, at tidligere restaurantmanager [Kilden]s udtalelse er ukorrekt.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

”Vi var der nærmest altid indtil kl. halv et, et, nogle gange to, nogle gange tre.”

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 18:10-18:42]

Der vises interviewoptagelser af [Kilden]:

”[Kilden]: Vi var der næsten altid indtil klokken halv et-et. Nogle gange to. Nogle gange tre.”

Der klippes til skjulte optagelser inde fra [Klager] af medarbejdere og [Muldvarpen], som arbejder:

”*Speak, voiceover:* [Muldvarpen] vælger ofte, ligesom [Kilden], at blive efter hendes vagt slutter for at hjælpe sine thailandske kollegaer.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der står uden for [Klager], hvor det er mørkt, og taler ind til kameraet:

”[Muldvarpen]: Det er ikke fordi, man er tvunget til at blive, men man føler sig lidt presset, og man vil ikke være den dårlige kollega, der bare tager hjem, mens alle de andre så skal blive længere.”

Pressenævnet finder, at udsagnet om, at de ansatte ”næsten altid [var der] indtil klokken halv et-et” klart fremstår som [Kilden]s oplevelse med lange arbejdsdage hos [Klager]. Nævnet bemærker, at det i udsendelsen er gengivet af TV 2s muldvarp, at ”det ikke [er] fordi, man er tvunget til at blive, men man føler sig lidt presset, og man vil ikke være den dårlige kollega, der bare tager hjem, mens alle de andre så skal blive længere”. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe udsagnet.

- Sygemelding

[Klager] har klaget over, at oplysningen om, at ansatte ikke har mulighed for at melde sig syge, som fremsættes af [Kilden] og ”ICE”, er ukorrekt og komplet udokumenteret.

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 27:33-28:12]

Der vises optagelser af [Kilden], der går på gaden, hvor det er mørkt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Tidligere ansatte fra [Klager] fortæller os, at det er svært at melde sig syg.”

Der klippes til interviewoptagelser af [Kilden]:

”[Kilden]: Hvis jeg skulle ringe og sige, at jeg var syg, så ville jeg få at vide, jamen hvor syg er du. Fordi måske kan du bare komme ind og bare stå og pudse glas og bestik.”

Der klippes til optagelser af [Kilden], der pudser bestik. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. Der klippes herefter til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager]. Den tidligere ansatte optræder anonymt med det fiktive navn ”ICE”:

””ICE” (på engelsk med dansk undertekstning): Hvis jeg var syg, sagde han, at jeg var nødt til at gå på arbejde. Jeg forsøgte at fortælle ejeren om det. De var iskolde: ”Det er fint. Nu er du her”. ”Du skal arbejde hårdt. Ellers må du tilbage til Thailand”.”

Pressenævnet finder, at udsagnene ”hvis jeg skulle ringe og sige, at jeg var syg, så ville jeg få at vide, jamen hvor syg er du” og ”hvis jeg var syg, sagde han, at jeg var nødt til at gå på

arbejde” klart fremstår som [Kilden]s og den anonyme tidligere ansattes oplevelse med at melde sig syge hos [Klager]. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe udsagnene.

- Hjemsendelse

[Klager] har klaget over, at det er ukorrekt, at [Klager] truer de ansatte med at blive sendt hjem til Thailand.

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 35:01-36:51]

Der vises næroptagelser af en ret, som bliver tilberedt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Frygten for, hvad der sker, hvis man siger fra, er også til at mærke hos medarbejderne på [Klager]s restauranter.”

Der klippes til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager]. Den tidligere ansatte optræder anonymt med det fiktive navn ”KAY”:

””KAY” (på engelsk med dansk undertekstning): Hvis vi ikke adlyder dem og gør, som de siger, må vi tage tilbage til Thailand.”

Der klippes til optagelser af [Muldvarpen], der tilbereder mad. Der ses en stor flamme fra en pande. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne. Der vises herefter næroptagelser af en ret, som bliver tilberedt. Der klippes herefter til interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager], som optræder anonymt:

”Den tidligere ansatte (på engelsk med dansk undertekstning): Der er ikke mange steder, som kan skaffe et visum til os. Undtagen [Klager]. Så vi forsøger at holde os til dem. Vi klager ikke over noget. Vi vil ikke fyres og sendes tilbage til vores hjemland.”

Der klippes til skjulte optagelser inde fra [Klager] af en medarbejder, som servicerer for gæster, der også er sløret:

”Speak, voiceover: I mails bliver de ansatte truet med firing.
[Der vises et stykke papir på en tallerken, hvor der står: ”If the same person makes the same silly mistake more than one time, your job could be terminated. Silly mistakes: Forget rice, give wrong meat, give meat for vegetarian order, call customers to pick up the food later although it is not busy...”]
”Speak, voiceover fortsat: Her skriver ejeren [Ejer B] for eksempel, at hvis de laver den samme dumme fejl mere end en gang, så kan de blive fyret.”

Der klippes til interviewoptagelser af en tidligere kok hos [Klager], som optræder anonymt. Der er indsat underlægningsmusik til optagelserne:

”Speak, voiceover: Kokken her har fået mange af den slags mails.

Interviewer (på engelsk med dansk undertekstning): Kan du læse højt for os?

Den tidligere kok (på engelsk med dansk undertekstning): ”Hvis du ved, du er det svageste led, skal du forbedre din indsats så hurtigt som muligt. Vi har ikke plads til svage led i vores restaurant længere. Hvis du ikke accepterer det, skal du sige op så hurtigt som muligt”. Jeg blev deprimeret. Ikke sådan vred. Mere ked af det og deprimeret, når vi modtog sådan nogle e-mails eller ordrer. Jeg har en følelse af, at de ejer mig. At de er mine herrer.”

Pressenævnet finder, at udsagnene ”hvis vi ikke adlyder dem og gør, som de siger, må vi tage tilbage til Thailand” og ”vi vil ikke fyres og sendes tilbage til vores hjemland” klart fremstår som de anonyme tidligere ansattes individuelle bekymringer for at blive opsagt, idet deres opholds- og arbejdstilladelser i Danmark er betinget af ansættelse hos [Klager]. Nævnet bemærker, at TV 2 korrekt har gengivet et uddrag af indholdet af [Ejer B]s mail til de ansatte om ansættelsesretlige konsekvenser ved fejl, ligesom TV 2 i udsendelsen har gengivet [Klager]s oplysning om, at mailen ”var skrevet en sen nattetime, og var et vink med en vognstang til en af de ansatte om ikke at lave numre igen”. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe udsagnene.

- Udbetaling af bonus

[Klager] har klaget over, at det er ukorrekt, at [Klager] først udbetalte bonus til sine medarbejdere efter, at TV 2 havde henvendt sig. TV 2 får det således til at fremstå som om, at [Klager] ikke havde tænkt sig at udbetale bonus, hvis det ikke havde været for TV 2s intervention.

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 40:17-41:10]

Der vises en sort skærm, hvor det står følgende med hvid tekst:

”[...] I en mail skriver han [[Ejer A], *Pressenævnet*], at [Klager] har udbetalt overarbejde til de medarbejdere, der har bedt om det, og at medarbejderne fik lønstigninger og ekstra fridage.

TV 2 har ikke haft mulighed for at verificere, om medarbejderne har afholdt fridagene, da [Klager] ikke har ønsket at sende timesedler til TV 2.”

Herefter vises følgende tekst:

”I en anden mail skriver han, at han klart kan afvise, at de ikke betaler for de udenlandske medarbejders overarbejde. Som dokumentation fremsender han en række anonymiserede lønsedler.

Lønsedlerne viser, at flere medarbejdere, ud over deres løn for en 37 timers arbejdsuge, får et ekstra beløb i de 2 måneder [Muldvarpen] var ansat.

Lønsedlerne specificerer ikke, hvad ekstrabeløbet skulle dække. Beløbet er af en størrelse, der kan svare til den ekstra 6. ugentlige arbejdsdag, som den thailandske ansatte selv fortalte [Muldvarpen], hun fik ekstra løn for, men beløbet svarer på ingen måde til overarbejdsbetaling for ugentlige arbejdstimer på over 60 timer. Forelagt dette faktisk skriver [Ejer A] i sin seneste mail, at [Klager] i juni 2023 har udbetalt ekstra bonus til nogle af de thailandske ansatte, og han vedlægger udbetalingen. Han skriver bonussen er betaling, fordi de hjalp dem igennem august og september 2022, som var de måneder [Muldvarpen] var på restauranten. TV 2 forelagde kritikken for restauranten i april 2023.”

Pressenævnet finder, at TV 2s valg og fravalg af informationer om udbetaling af bonus til medarbejderne ligger inden for mediets redigeringsret. Nævnet har lagt vægt på, at det korrekt er gengivet, at [Klager] har fremsendt en række anonymiserede lønsedler til TV 2, som viser, at flere medarbejdere har fået et ekstra beløb udbetalt, og at omtalen ikke kan anses for at give et ukorrekt indtryk af grundlaget for udbetalingerne. Nævnet udtaler ikke kritik.

- Udsagn om selvmordstanker

[Klager] har klaget over, at TV 2 har medtaget en tidligere ansats udtalelse, som skaber et generelt indtryk af, at de ansatte bliver behandlet så dårligt, at de hellere vil dø end at arbejde på [Klager], hvilket naturligvis ikke er tilfældet.

I den forbindelse har [Klager] henvist til følgende udtalelse:

”When I wake up I just wanna die, Why am I living? Why do I have to go out there and make money to live an unhappy life.”

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 36:55-37:08]

Der vises interviewoptagelser af en tidligere ansat hos [Klager], som optræder anonymt:

”Den tidligere ansatte (på engelsk med dansk undertekstning): Når jeg vågner, vil jeg bare gerne dø. Hvorfor lever jeg? Hvorfor skal jeg gå ud og tjene penge for at leve et ulykkeligt liv? Sådan har jeg det.”

Pressenævnet finder, at den anonyme tidligere ansattes udsagn om selvmordstanker klart fremstår som udtryk for den ansattes psykiske tilstand, og at udsagnet ikke kan anses for at indeholde en beskyldning om [Klager] som årsag til selvmordstanker. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe udsagnet.

- Underlægningsmusik

[Klager] har klaget over, at anvendelsen af dystre underlægningsmusik underbygger TV 2s agenda om at få [Klager] til at fremstå så ubehagelig som mulig, hvilket på ingen måde kan anses som værende rimeligt.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede. Citater og meningstilkendegivelser må imidlertid ikke bringes i en form, så det forvansker det fremførte synspunkt.

Et massemedie har således som led i den redaktionelle proces ret til på egen hånd at forkorte og redigere i optagelser, såfremt budskabet i optagelserne efter foretagne forkortelser og redigering fremstår som uforvansket, og at optagelserne ikke bringes i en krænkende eller misvisende sammenhæng.

Uanset underlægningsmusikken umiddelbart kan fremstå dramatisk, finder Pressenævnet ikke grundlag for at fastslå, at TV 2 ved anvendelsen af underlægningsmusik i udsendelsen har overskredet rammerne for redigering. Nævnet har lagt vægt på, at den konkrete underlægningsmusik ikke medfører, at optagelserne fremstår forvansket i udsendelsen, og at optagelserne ikke er bragt i en anden kontekst. Der er herefter nævnets vurdering, at TV 2s anvendelse af underlægningsmusik ikke over for seerne giver et misvisende indtryk af omtalen af [Klager]. Nævnet udtaler ikke kritik.

Skjulte optagelser

[Klager] har klaget over, at TV 2 har anvendt skjult kamera i en situation, hvor der var en intern uenighed mellem [Ejer B] og [Ejer A].

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at offentliggørelse af skjulte optagelser kun bør ske, hvis de medvirkende har givet samtykke, eller hvis den samfundsmæssige interesse klart overstiger den enkeltes krav på beskyttelse, og den fornødne journalistiske dokumentation ikke eller kun meget vanskeligt kan skaffes på anden måde, jf. punkt B.7.

Pressenævnet lægger til grund, at samtykke fra [Klager]s ejere [Ejer A] og [Ejer B] ikke var indhentet forud for offentliggørelsen af udsendelsen. Nævnet lægger endvidere til grund, at de skjulte optagelser fra [Klager] blev foretaget i perioden fra den 9. august 2022 til 26. september 2022 af TV 2s muldvarp, [Muldvarpen], som var ansat som tjener hos [Klager].

Udsendelsen omhandler arbejdsmiljøet på en række anerkendte restauranter i Danmark, herunder [Klager]. I udsendelsen afdækker TV 2 problematiske arbejdsforhold for de ansatte, arbejdsvilkårene for udenlandske ansatte og tonen på arbejdspladsen. I udsendelsen indgår skjulte optagelser inde fra [Klager], herunder af de ansatte og ejerne.

Pressenævnet finder, at det har klar samfundsmæssig interesse at belyse arbejdsmiljøet i restaurationsbranchen.

Ved bedømmelse af, om offentliggørelsen af optagelserne indhentet med skjult kamera var berettiget, har nævnet lagt vægt på, at optagelserne belyser arbejdsforholdene og arbejdskulturen hos [Klager], herunder ejernes adfærd og håndtering i deres erhvervsmæssige virke. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at optagelserne ikke viser private forhold, og at ejerne af [Klager] alene optræder på optagelserne i arbejdsmæssige situationer. Nævnet finder herefter, at hensynet til [Klager]s virksomheds omdømme ikke overstiger den samfundsmæssige interesse, og at det må anses for meget vanskeligt at fremskaffe den fornødne journalistiske dokumentation for arbejdsforholdene hos [Klager] uden brug af skjult kamera.

På denne baggrund udtaler nævnet ikke kritik af TV 2 for at offentliggøre optagelserne indhentet med skjult kamera.

Sletning – punkt B.8

[Klager] har klaget over, at TV 2 har afvist at fjerne alt indhold om [Klager] i udsendelsen.

Generelt om punkt B.8

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, som er offentliggjort i digitale medier, ofte vil være tilgængelige længe efter, at de er publiceret. Efter anmodning til mediet kan tilgængeligheden af sådanne tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt, jf. punkt B.8.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksenen til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

Det er nævnets opfattelse, at anvendelse af punkt B.8 i de vejledende regler og muligheden for at meddele et medie kritik for ikke at imødekomme en anmodning om afindeksering, anonymisering eller afpublicering som udgangspunkt kun bør anvendes, når der er tale om oplysninger, som er særligt belastende for den person, der er omtalt.

Den konkrete sag

Udsendelsen ”Den bitre smag af Michelin: Frygten for fyring og den sorte liste” indeholder kritisk omtale af arbejdsforholdene for de ansatte på blandt andet [Klager]. I udsendelsen indgår der skjulte optagelser inde fra [Klager], herunder af ejerne [Ejer A] og [Ejer B].

Det er Pressenævnets opfattelse, at udsendelsen fra 2023 på platformen TV 2 PLAY med omtale af [Klager], indeholder oplysninger, som kan være belastende for [Klager]. Nævnet finder imidlertid, at der ikke er tale om private oplysninger eller oplysninger af en sådan karakter, at det i sig selv taler for at hindre tilgængeligheden af udsendelsen. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at der er tale om et emne af klar offentlig interesse, at [Ejer A]

og [Ejer B] optræder på optagelserne i arbejdsmæssige situationer, hvor de som ejere af [Klager] har det øverste ansvar for arbejdsmiljøet i restauranten, og at optagelserne således angår forhold i relation til ejernes erhvervsmæssige virke.

Pressenævnet finder derfor ikke anledning til at kritisere TV 2 for ikke at have imødekommet [Klager]s anmodning om sletning.